

Az asszony csak mereven nézett: nem értette, mire megy ki az a beszéd.

A gyermek ez alatt játszani kezdett a fényes katonagombokkal s egészen otthon találta magát az idegen öiben.

— Ugy-e szépek, lelkem? — kérde Gál Sándor jószívű mosolygással. — Hadd el, neked is lesz, ha megnősz. Adnak majd a bubának még szobét, fényesebbet! Puskát is adnak neki, hogy löjje vele azt, a ki rossz ember. Te jó leszel, ugy-e?

Megesőkolta a gyermeket mind a két orcáján s úgy oda szorította széles, domboru melléhez, hogy a szegény parányi teremtés szinte neki fogott újból a sírásnak. De csak elhallgatott, mikor látta, hogy a katona bácsi olyan szépen kezd patogatni az újjával s vigasztalja minden kitelhető módon:

— Ne sirj lelkem, na! Gyere, menjünk el Sándor bácsival a szép Székelyföldre. Ott van a jó világ! Elviszlek az én Jánoskámmal ki a mezőre s csinálunk ott tilinkót, szépet, hosszút! Aztán felültetek a ezeczóra, a Vidámrá! Jó?

Ki tudja, miket gondolt e közben a mozdulatlanul bámuló asszony, ki az egész dolgból legfőlebb csak annyit értett meg, hogy az a katona nem lehet valami szerfelett haragos, különben nem engedné magát olyan vigan tánczra a gyermekkel.

Bizony el is felejtkezett Gál Sándor erősen magáról! Akár a puskáját ellophatták volna. Messze járt ő, míg a gyermekkel édesen gyügyögött: valahol Sóváradon kavillált a gondolatja.

Azt hitte: a szíve szakad meg, a mint fülébe sirt a gyülekezőt fuvó trombita parancsoló hangja.

Letette a gyermeket hirtelen az ágyra s még egyszer forrón megcsókolva indult ki az ajtón. Hanem a küszöbről gyorsan visszafutott, mintha valamit ott felejtett volna a nagy sietségben. Tarisznyájából kivette azt a maradék kenyert s odanyújtotta a kis gyermek kezébe:

— Nesze, lelkem, nesze! Edd meg, ha éhes vagy.

Aztán futó lépésben sietett a gyülekező helyre, honnan a falu végére vonult ki a csapat, táborni útve a tágas, nyílt szabadban.

A pihenő katonák vidám meglepődéssel ültek falatozni; mindenki keresett magának valamit.

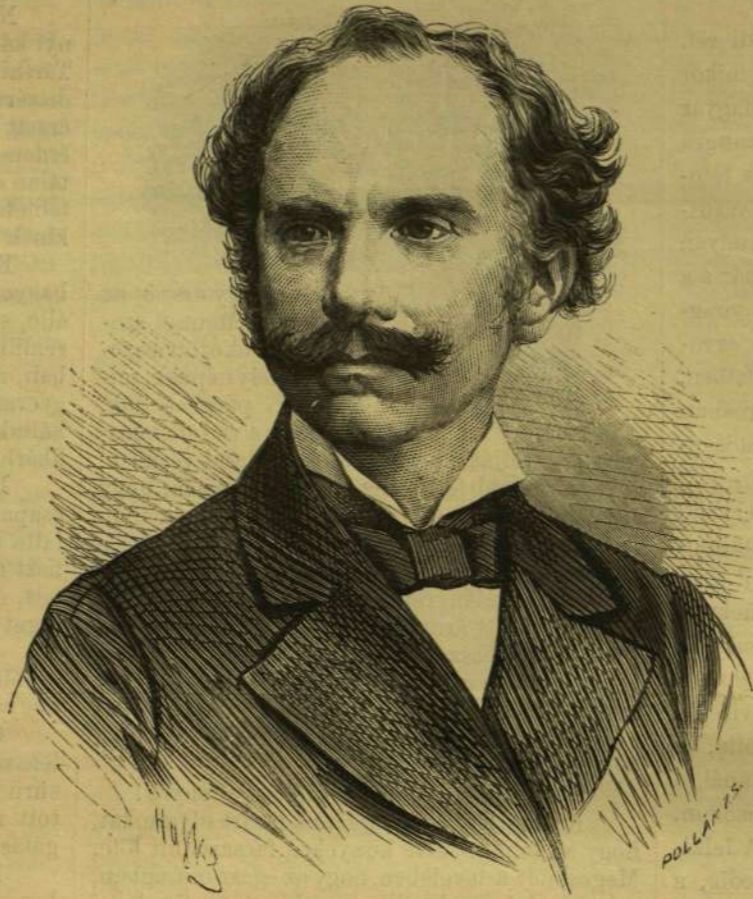
Gál Sándor csöndesen szólott át a szomszédjához:

— Látom, neked van elég mindened; nem adnál belőle egy néhány falatot? Nagyon éhes vagyok, nem bírom már tovább.

A szomszédja bámulva nézett rá:

— Mi az? Tán csak nem akarod velem elhitetni, hogy üres kézzel jártál? Hiszen ki kap ennivalót hamarabb, mint te, ha már épen erőszakra kerül valahol a dolog? Hát az a darab kenyér a tarisznyából hova lett?

Gál Sándor érezte, hogy isten kedve szerint cselekedett,

VÉKÉY ZSIGMOND.

A BÉCSI VILLAMOS KIÁLLITÁSRÓL. — A ROTUNDA EGYIK BEJÁRATA.

de mégis restelte elárulni, hogy szíve el tudott gyengülni az előbb egy pillanatra. Elfordult tehát szomszédjától s egy hirtelen szemébe szökkenő könyvet titokban letörülve, kedvetlenül csak ennyit válaszolt:

— Megettem.

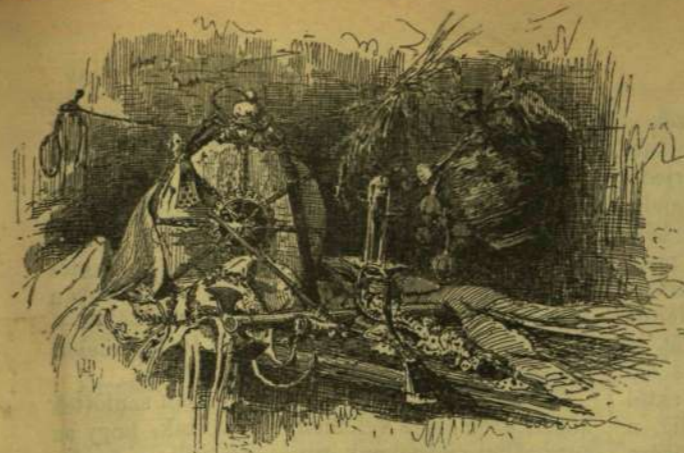
EGY MAGYAR EMBER UTAZÁSA A FÖLD KÖRÜL.

Vékéy Zsigmond fölolvasásából.*

A magyar földrajzi társulatnak okt. 19-én a tudományos akadémia termében tartott gyűlésén Vékéy Zsigmond, Kossuth Lajos egykori segéd-tisztje, — ki harminczkét évi külföldön tartózkodása után ez év elején hazájába visszatért, — érdekes felolvasást tartott a föld körül tett utazásairól. Távoli világrésekben újabb időben nem ritka a magyar. De az már ritka, hogy a világot körülutazva visszatérjen s maga beszélje el tapasztalatait, mint az külföldön az utazók-nál oly gyakori szokás. S már csak ezért is kiválóbb érdekelt-séggel várhattuk Vékéy fölolvasását.

A fölolvasó tájékoztató bevezetésül fölemlítette, hogy utazni, világot látni már ifjabb éveink egyik leghőbb vágya. Az előhaladás növekedő igényei követelik, s egyéni érdekeink is kívánatosá teszik közelebbi

* Duka Tivadar jeles hazánk-fia 1876-ban érdekes életrajzi vázlatot küldött be lapunknak Vékéy Zsigmondról. Ez adatok szerint Vékéy Zemplémben született, Sáros-Patakon és Késmárkon végzett iskoláit. 1847-ben köz- és váltóüggyé li oklevelét megkapva, Sáros megye tisztjává lett. Mint ker. táblai s váltóüggyé Eperjesen kezdte meg működését, hol ma is sokan emlékeznek rá, mint a szabadlevélű párt ifjú szónokára, ki tevékeny részét vett a megyegyűléseken. 1848-ban honvéd lett s több tüközetben volt része. 1849. évi ápril 21-én a Rákoson vívott csatában, mint a balszárnyn működő hadosztály vezérőrségje, megérdemlően, tábori szolgálat helyett Kossuth, a kormányzó mellé neveztek ki segéd-tisztnek, mely minőségben szolgált a világosi katasztrófaig. Ekkor ő is menekülni volt kénytelen. Londonban angol nyelvbeli jártasságát hasznosan értékesítette, mint a magyar emigráció londoni bizottmányának titkára. 1852-ben ő tőle jelent meg első ízben egy angol-magyar nyelvtan, melyben néhány jelesebb magyar költemény is van angol fordítással. 1852-3-ban jártasságát szerezvén a bányaművelésben és mechanikában, 1854-ben Ausztráliába vándorolt, hol a „Philosophical society” titkára lett s röpiratot írt az ausztráliai börtömmesztés érdekében. Később Új-Zeelandban, a maorikkal folytatott háborúban vállalt hadi szolgálatot, mint ezredparancsnok. Új-zeelandi élményeiről munkát is írt angol nyelven, melyet az angol sajtó igen kedvezőleg fogadott. Huszonkét esztendőt töltött a földteké tulsó részén, a midőn 1876-ban családijával együtt a Csendes-tengeren, Fidzsi szigeteken, Honolulu, Kalfornian, a mormonok földjén, az Egyesült-államokon keresztül, mindentit huzamosabban időzve, visszatért Londonba, honnan ez év elején hazájába érkezett, hogy gazdag tapasztalatait itthon értékesíthesse.

Csendélet. Udvariaky Bélától.

Holdfeljötté. Spányi Bélától.

Alkonyat. Szárics Imrétől.

Az Ortler-csoport Trafoi mellett. Somogyi Dánieltől.

A szeszélyes nők. Kéménydy Jenőtől.

Látogatók Fontainebleauban. Gide Théophiletől.

A műteremben. Szárics Imrétől.

ismeretét a planetának, a melyen élünk. Minden éghajlatnak, minden földrészeknek van valami természetű nyert adománya, a mely annak kivétele vagy kizárólagos sajátja, legyen az a kérdéses földrészen honos flóra, az ott élő fauna, — vagy az ott honos bensülött népnek valami sajátosága, kivételes képessége vagy tulajdona.

Utazásainkban — folytatta Vékey — találunk körülményekkel, tárgyakkal, eseményekkel, a melyek gondolkozásra bírják elménket, s gyakran magukban csekély jelentőségű körülményekből merített tudomásaink alapját vehetik meg nagy fontosságú eredményeknek. Ki mondhatná meg, vajjon a vándor hangyák csodás munkája, a midőn egyjegy testbe kapaszkodva egy — vagy szölván — élő lánczolat készítenek, hogy az utjukba eső folyamokon keresztül menve folytathassák vándorlásukat, — nem kölcsönözték-e az első eszmét a jelenkor híresebb mérnökeinek egy Niagara fölötti hid építésére? — Ki mondhatná meg, vajjon nem a magának viz alatti lakot készítők, a mely menhelyét mesterségesen tölti meg levegővel, hogy abban megélhessen, — volt-e az első utmutató a buvárhárg föltalálására?

Tudomány és művészet karöltve működnek eddig ismeretlen földrészek átkutatásában és megvizsgálásában, hogy új meg új fölfedezések tetszenek az emberi élet által követelt szükségletek megszerzésére, s tudományos és hasznos ismereteink fejlődésének és növekedésének érdekében. Azoknak, a kiknek módjuk, idejük van, s készek magukat alávetni a messze földre utazás fáradságainak, mai időkben rendelkezésükre állanak a gőz- és vitorlás hajók, a föld-teke áttelini részére egy irányban, s más irányban egy 3260 angol mérföldny hosszú vasút, a mely tavakon, sivatagokon, havason keresztül vonulva, összeköti a Csöndes-tenger partján az Arany-kaput az Atlanti-tengerbe ömlő Hudson folyóval.

A föld áttelini részére három uton mehetünk. Amerika felé nyugatnak, Kalifornia felé a Vörös-tengeren keresztül, és a Jó Reménység foka felé. Én — mondja Vékey — mint első utazásaim idejében szülőföldemről száműzött, hontalan vándorló, talán az illúzió varázsának hódolva, a Jó Reménység foka felé vezető utat választottam. Utazásomat az ősi aquinoctialis napok idejében kezdvén, alig hagytuk el a Lands-end-et (a föld végét), rossz idő állt be, a mely hat napig tartotta hajónkat a tenger veszélyes kellemetlenségeiről nevezetes biskayi-öbölben. — «A kék tenger örömjelző vizei», a mint Byron nevezte a tánczó habokat (a midőn azokról, valószínűleg a tenger partján, kényelmes villájában verset írt), nem sokára éreztették velünk hatalmukat, s a szenvedésre kárhoztatott halandók szomorú érzelmeivel ársztották el a hajón utazókat, föltárvan eléltünk a tengeren utazás képzelt élveinek prózai oldalát is.

Megemlékezve a vihartól hányattott s napokon át elsüllydéssel fenyegetett hajó és a rajta utazók viszontagságairól, a tropikus égőv alatti tengerrel a következőket írja Vékey: Az egyenlítő alatt szelünk megszűnt s a hajónak egy helyben maradva kellett vesztegelni. Helyzetünk nagyon unalmas is lett volna, ha nem találtunk volna szórakozást és kárpótlást a tropikus égőv alatti gyönyörű látványok szemlélésében. A mennyezetről leugró Zodiác világítást, a gyönyörű naplemenetet, a foszforeszkáló tenger vízének tükré — mintha a víz parázstüzzel lett volna behintve — bámulásra bíró tünemények. A röplő halak számos serege, a midőn őket üldöző más állatok által fölriasztva röpltek föl a tengerből, oly látványt idéztek elő, mintha több száz meg száz, vagy ezer mozgásban tartott ezüst darabok tikróknak vissza a tropikus égőv alatti nap vakító fényugyárait. Albatrosok (nagy vízi madarak) röpködtek a hajó körül egész nap, némelyik e nagy madarak közül hat láb területet s fedezett egyik szárnya végétől a másikig, látszólag oly könnyen uszva a levegőn, mintha soha sem lenne pihenésre szüksége.

Az est bekövetkezte után a tengeri pillangók (Cymbulies) ruja milliókban jelenik meg gömbölyded hártva-hajócskákon, mintha végtelen számú tünderkének miniatúra gondolái szelődne a víz színén, s a tengeri pillangók esteli, vörös fényű megjelenése, mintegy búvárszéllel illuminálja az oceanát. A teremtés minő bámulatos műve ez a molluszk! a habok

ragyogó gyöngye, a tenger csudája! Ezek a tengeri pillangók csak egy ujnyi nagyságnak, de mindamellett ép oly bámulatot gerjesztők, mint a végtelen oceanán óriásai. Megjelenésük ragyogva idézi elő a rózsá, lilák, kék, piros és más színek örmézet, mintha mind mennyi sugártörő, élő prizmatikus tükör czikázék előttünk. A művész esete képtelen lenne leírni a tündökölő színek változatosságát, a melyeket a tropikus égőv alatti tenger az élő gyöngyök megjelenése előidézi, s a melyektől a tenger tündöklék egész éjen át, mindaddig, a míg a fölkelő nap első sugára — mint a bűvész varázsi-intése — egyszerre véget nem vet a tündéri jelenetnek.

A tengeri pillangók fajai három osztályt képeznek. Az Északi-tengerben előforduló *Clios*, a Földközi-tengerben lakó *Hyulac* és *Cleodores*, ezek. De a tropikus égőv alatti *Cymbulies*-hez képest a többiek alig nevezhetők kifejlődött tengeri pillangóknak. A szerkezete ennek a csodás mollusznak hasonlít az *Octopus*-éhoz, t. i. el van látva hat szívókarral, minden szívó tartalmazván (nagyító üveg alatt látható) körülbelül 300,000 légyukacsát, úgy hogy akármi más állatot érint is ez a molluszk, légnyomás által, tetzések szerint, épen úgy fog hozzátapadni, mint az *Octopus* tapadhat abhoz, a mit kigyózdó karjaival átöl. Nem nehéz elképzelni, hogy hasonló szerkezettel a tengernek minő szörnyetege lehetne ez a molluszk, ha piczi alkotása helyett nagy alakban lenne teremtve.

A tenger állatvilágáról beszélt a fölolvásó említést tett a porpoises tengeri disznók nyájairól, a csethalnak a kardhallal való viaskodásáról, — ez utóbbinak rostélyon sült busáról, mely vörös s mint ritkaság élénk kerületben van. Hasonlólag megemlékezett a Cape-galambok és Cape-tyukokról, a melyek, habár igen hasonlítanak is az európai galambokhoz és tyukokhoz, hűsőbb tengeri madarak, és husok olajságu és ehetőek. Beszéltek az óriási czápákról is, a melyek az egyenlítő alatti tengeren követték a hajót.

A föld áttelini részéhez közeledését ekként írja le:

A Jó Reménység foka közelében majd mindig nyugtalan tengerrel s magas habokkal találkozunk. A mi hajónk is óriási habokon uszott, de kedvező szél segítségével gyorsan közeledtünk a föld áttelini részéhez. A Jó-Reménység fokát elhagyva, az éghajlat megint napról napra melegedni kezdi. Mi elhagytuk Angliát ószkor s megérkeztünk a föld áttelini részére december végén. A téli hónap Európában a nyár közepe Ausztráliában, s így történt, hogy utazásunkkal egy telet kikerültünk, s a helyett két nyarunk volt egy esztendőben.

Tiszta, azur-kék égboltozat fejként fölött, «Albion» szigetének köde nélkül. A «Southern Cross» (Déli kereszt) konstellációja és Vénusz gyönyörű csillaga, mintha egy óriási gyémánt világitaná meg a firmamentumot, jeleztek, hogy egy oly pontjára érkezünk a földtekének, a mely Európának áttellenében fekszik. Ismét szárazföld közelében, a hajónk most kedvező szél segítségével, az *Cape Outway* partjához közel, mely vízben haladt Ausztráliai tájé, a hegyek sűrűn fedve s mindig zöld eucalyptus-fákkal, a melyek nem hullatnak őszi sarga leveleket, mint az európai fák. A Hobson-tengeröblön keresztül a *Yarra-Yarra* folyó torkolatához értünk, s innen gözösn, a *Yarra-Yarra* vízen fölfelé, Ausztrália egyik fővárosába.

Minő sajátszerű benyomást gyakorol reánk minden, a mit itt látunk! Az Európából érkezők, az égető nap heve alatt is a szokott konvenzionális fekete ruhába öltözve, találkoznak az őket üdvözölő rokonokkal, barátokkal, kik egészen fehérbe vannak öltözve. Fehér csizma, fehér öltöny vetőkül talpig. Minő ellentét! Igazi ellenlábas állapot.

Habár azan vélemény, hogy a föld áttelini részén, az európai viszonyokkal összehasonlítva, majd mindent megfordítva találunk, hibás fölfogás lenne, mégis meg kell engednünk, hogy több ellentétben lévő körülményekkel találkozzunk. Az évszázok természetesen meg vannak fordítva. A mi Európában téli idő, ott nyári idő. Az itteni nappal ott éj. Az ott honos cseresznyének kivül van a magva (héja), belől a husa. Ez azonban a természet ökonomiájának látszik, hogy megvédje a gyümölcsöt a nap égető hevével. Ilyen a kínai szilva, a melynek diószerű gyönyörű piros burkát meg kell törni,

mielőtt a kellemes ízű szilvához juthatunk. Hasonló a guava, banana, alligátor-körte, stb. Mind ezeknek a gyümölcsfajoknak van egy, a gyümölcsöt őltalmazó héja, a melyet el kell távolítani, mielőtt a gyümölcsöt eldélhetnők. Még a braziliai dió is (a mint a hosszukás diót) Mint kereskedelmi czikkel ismerjük) körül van vére s beborítva egy nagy labda-alakú héjba — mint a kumzsdió — a mit be kell törni, mielőtt a kisebb alakú braziliai diót kivethetnők.

Hasonlólag sokan az Európában születtek között azon téves véleményben voltak, hogy az ausztráliai virágoknak nincs illatjuk, a madaraknak nincs hangjuk. Mind e vélemények tévedésen alapulnak, mert sok Ausztráliában honos virágnak kellemes illatja van. Ilyen a Honey suckle — *Wattle* — rosemary, mely tisz láb magasra is fölme mint a fa. A Geraniumból egy *Pascovale* nevű birtokon élő sövény láttam, oly vastagra nő meg, hogy akármi más állati lelei is kellemes illatot terjesztenek.

Az sem helyes vélemény, hogy a madaraknak nincs hangjuk, mert sok éneklő madár honos Ausztráliában, az ausztráliai Alpeseinek a rengeteg erdő vizhangjuk a madarak énekeitől, mintha vetélkedve akarnák egymás hangját a kbórusban fölülhulni, kora reggeltől mindaddig, a míg az emelkedő nap növekedő hevével sok madár, épen úgy, mint más ausztráliai állat, menhelyére visszavonul.

Az ausztráliai égalj melegségről beszélt, a lakások hűvösebb tételeinek módjai közt említé, hogy azok némelyikének verandája kákkából készült gyékényvel van körülvéve, a mely gyékénynek tetején egy igen apró lyukacsakkal ellátott vascső vonul el. Nagy forróság alkalmával a vascsőbe vizet bocsátanak, s a viz a kákkagyékényre cseppe az által felszívatik, s a nedvesség elpárolgása következtében hűvösen tartja az egész házat. — Még egyszerűbb módja a falusi lakások hűvösítésének, egy ablakba vagy ajtóba nedves pokrócot akasztani, s egy áttelini ablakot vagy ajtót kinyitván, a hűsített levegőnek a szobán átvonalását ekként eszközölni.

A fölolvásó a közművelődési eszközökről szólva, említést tesz a melbourni közönyvtárról, a mely büszkeségére lehetne bármely európai fővárosnak s a kivételes rendszerről, a mely szerint minden olvasó maga mehet a könyvtárhoz, s kivetheti olvasás végett épen a könyvet, a melyt óhajtat. Hasonlólag leírta az egyenlítői nagy teleskop készítését, a mely dacára annak, hogy rajta a mozgásba hozható részek 800 mászánál többet nyomnak, oly akkuratusan van összeállítva s az egynemű rajta oly tökéletesen van eszközölve, hogy az egész nyolc tonna nehézségű készüléket a csillagvizsgáló egy ujjával bármely irányban mozdíthatja.

(Folyt. köv.)

A BOURBONOK CSALÁDI TÖRTÉNETÉBŐL.

II.

Babonás hiedelemnek kell lelünkben támadni, ha végignézzünk a franciaia történelmen és látjuk, mily tragikus sors lebeg «Franciaország gyermekei» felett.

II. Henrik 1547-ben, élte 29. évében, lépett trónra s tizenkét év múlva egy lovagjáték alkalmával Montgomery gróf lándzsája furdik jobb szemébe, mely seb következtében meghal. 15 éves fia, *II. Ferencz*, követi őt a trónon, a szép és boldogtalan Stuart Mária jegyese. E király is fél év múlva meghal. III. Henriket Clement domonkos rendű szerzetes gyilkolja meg s vele a Valois-ház kihal. *IV. Henrik* uralkodásának Ravaillac tűre vet véget. A Capet-dinasztia meg alapítójától, Capet Hugótól fogva tizenegyszer szállott a korona egymásután apáról fiúra; a Valois-házban VI. Fülöpöt kezdve még hatszor egymásután, később már csak négyszer.

De a franciaia királyiak halvgáztszerű sorsa tulajdonképen csak XIV. Lajos óta veszi kezdetét, ama kétségtelenül történelmi, de mindamellelt misztikus alakkal feltűnésétől és szomorú szereplésétől kezdve, melyet a «*Vasálarcz*» («Le prince au masque du fer») név alatt ismerünk. A mult századokbeli franciaia irók sokat foglalkoztak *XIII. Lajos* egy fiának szerencsétlen sorsával, ki születésétől haláláig szigorú fogságban tartatott. A mi valóság volt e titokteljes, néma szenvedések közt leforgott életben, erről a néhány évvel ezelőt napfényre hozott hivatalos adatok leplezték le a sűrű fátyol,

mely 200 éven át e királyi történetét a világ előtt eltakarta. Ez okmányok a második császárság utolsó éveiben kerültek, a franciaia belügyminiszterium titkos levéltárának egy elrejtett fiókjából, több XVII. századbeli elfakult fontos iratokkal együtt napfényre s jelenleg Eugene császármé birtokában vannak, ki azokat a Tuileriákól való sietős menekülésénél sem felejté el magával vinni.

Ez okmányok azt mesélik, hogy *XIII. Lajosnak*, ki erősen hitt a csillagok titkos befolyásában az emberek sorsára, egy napon azt jóvendőték, hogy neje, ausztriai Anna, ikreket fog szülni, kik miatt a trónörökös érdekében polgárháború gyanul lángra, mely a Bourbonház vesztét idézni elő. A királyi pár megérte a jósálaton, mely csakhamar be is teljesedett. Az első gyermeket, a későbbi XIV. Lajost, azonnal kiküldték dauphinnek, az egy órával később született második fiút azonban rögtön eltüntették s neveltették a király egyik kegyencére, Saint Mars tábornokra bízták, ki a kislede Burgundiában, ősi kastélyában fölnevelte. Származását gondosan eltitkolták előtte, de midőn a herceg 16 éves lett, véletlenül megtudta a titkot, minek következtében a király őt Saint Mars felügyelete alatt Szent Margit szigetére (Isle de Marguerite) szállíttatá, ugyanarra a szigetre, hol néhány évvel ezelőt Bazaine marsal volt fogságban. Fekete bársonyból készült álarcz, melyet sohasem telet le és mely a fej hátulsó részét is egészen beborítá, tette ismeretlenné a herceget, kinek XIII. Lajoshoz való rendkívüli hasonlósága származását könnyen elárulhatta vala. E szerencsétlen királyi ily módon 11 évet töltött Szent Margit szigeten, egy éjjel azonban nyomtalanul eltűnt Saint Mars-sal együtt, míg 1698-ban ismét a Bastilleban tünt föl felügyelővel, ki időközben a Bastille parancsnokává lön kinevezve. A herceg e hirredt börtönben a «De la Bertaudière» nevű toronynak 3. sz. szobájában élt 1703 november 19-ikéig, mely napon meghalt. A halotti jegyzékben Marchial néven volt beírva, a Bastilleban jobbadán csak «Le prisonnier de la Bretagne» (a bretagnei fogoly) néven ismerték, s kora is meg lön hamisítva. A herceg halála után a «Vasálarcz» iránti részvét nagy mérvet öltött Európaszerte. I. Napoleon több ízben élénken fejezte ki sajnálatát és elégedetlenségét a fölött, hogy e titok ki nem puhatható. Lajos Fülöp is csak annyit mondhathott Guizot miniszternek, hogy e rejtelmet ő sem képes megoldani. Már Voltaire kijelenté annak idejében, hogy sok évi, alapos kutatások után arra a meggyőződésre jutott, miszerint a «Vasálarcz» édes anyja okvetetlenül ausztriai Anna, s hogy ennek vagy természetes fia, vagy XIV. Lajosnak legitim ikertestvére. A nagy bölcs e nyíltságáért több hónapi fogsággal bünhődött.

Minha a Bourbon-ház ama szerencsétlen «enfant terrible»-je előtkozta volna a franciaia korona ezentuli örökösét, s mintha a gondviselés e mártir szellemének csakugyan azt a fényes elégtételt nyújtotta volna, hogy ezentul egyetlen franciaia királyi sem teendí az a koronát fejére, melynek ő is igényese s melyért egész életén át fogly volt!

XIII. Lajosnak 1643-ban bekövetkezett elhunyna után fia, a «Vasálarcz» ikertestvére, mint XIV. Lajos lépett trónra. Ő aggkorában látta legidősb fiának: Lajos dauphinnek és a dauphin fiának (szintén Lajos) halálát. Előbbi 1711-ben, 50 éves korában, utóbbi 1712-ben élte 30-ik évében halt meg. A korona most a király 5 éves unokájára, *XV. Lajosra* szállt; nagykorúságig nagybátyja, a hirredt Orleansi Fülöp, kit a nép «korhely herceg»-nek keresztelt, vitte 8 évig az ország doltját, mert a Bourbon-dinasztia házi törvénye szerint a trónörökösök már a 13-ik év elérésével nagykorúakká váltak. XV. Lajos után unokája, *XVI. Lajos* lépett a trónra 1774-ben. Ez erélytelen uralkodó 1780-ban kelt össze Mária Terézia császár-királynő leányával, Mária Antoinette főhercegnővel. Első fiuk 1784-ben halt meg, a második, a szerencsétlen dauphin, 1785-ben született. A Bourbonok csillag koronája helyett azonban véres töviskoronát tűzött a végzet e szerencsétlen gyermek homlokára. E királyi sorsa homálybavész. Némely történetíró azt mondja, hogy *Naundorff* néven sok éven át mint órász Németországban élt, a württembergi királytól kegydíjat húzott s 1853-ban meghalt volna, míg a franciaia rémuralom alatt működött «nemzeti

JOLÁN.

ÁRNYOL. RÉGENY.

Irta BLACK WILLIAM.
TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Kételeyek és felvilágosítások.

Nem is tudott megnyugodni a dolgan. Hiába ment be dolgozó szobájába s próbálta meg munkába merülni s kiveri fejéből aggályait s Jolán és sorsa körül lebegő gondolatait; a munka sehoggy sem ment. Majd kalapját vette a kertbe. De Jolán képe mindenüvé kísérté s szemrehányásokat tett magának bántatlanságáért, hogy nem merete megmondani neki az igazat. Hát tétlenül nézte e szegény gyermek feje fölött toronyosuló felhőket? Hát csak a közvetítő és hirtívő szerepére kárhoztassa magát és ne legyen tényleg semmit megmentésére? — Utána akart rohanni, hogy fölfedezzen előtte mindent és megnyugtassa saját lelket, hogy megtette kötelességét. De vajjon szabad-e azt tennie az apa tudta és engedelmének nélkül?

Eszébe jutott, hogy Winterbourne ur, barátjával s embeireivel, vadászaton van s tudta, mely uton kell hazatérniök. Elhatározta tehát, hogy utokat állja s beszél Winterbourne-nal, a nélkül, hogy Jolán tudna fölé. Elhatározását azonnal foganatosította, s a legrövidebb uton, a hegyeken s dombokon át, az ultra sietett, melyeken a vadászsoknak haza kelle térniök. Meg volt győződve, hogy még nem mentek haza s nem szalasztotta el őket.

Ugy is volt. Nem sok idő múlva megpillantotta a hazatérőben levő vadász-társaságot, közeledve az ut azon pontja felé, melyen ő lesben állott. Jolán ez alatt már haza érkezhetett s nem volt semmi veszély, hogy meglephesse e találkozás.

Winterbourne és Shortlands megörültek a találkozásnak Melville-el, mert azt hitték, velők megy All-nam-baba. Ő azonban, előre hagyva menni a vadásznezpet, így szólt: — Nem szándékosan önökkel menni Winterbourne ur; csak találkozni akartam önnel. Leányát láttam ma, s meg akartam mondani, hogy aggályai s rossz sejtelméi vannak. Remélem, megbecsátja, hogy ügyeikbe elegyedtem; de azt gondoltam, nem mindíg helyes félreállni s tétlen és közönyös szemlélőnek maradni.

Már is nagy halára kötelezett le, Melville ur, — szólt az apa, — s örülök, hogy találkoztunk s megmondhatom önnek, hogy nem tudom rávenni magamat, hogy a Leslie ur követelésének eleget tegyek, s leányomnak mindent megmondjak.

Shortlands látván, mily irányt vesz a beszélgetés, azt mondta: magokra hagyja őket s csekély távolban várja be. A mint eltávozott, Winterbourne folytató: — Mindenekelőtt tudnom kellene, vajjon ha Leslie kívánatát teljesítenem s Jolán előtt föltárnám szerencsétlen anyja állapotát s az egész helyzetet: czélt érnek-e ezzel? ki volna-e elégtve Leslie és családjá? Mert felárzni leányom nyugalmát s boldog tudatlanságát, ok nélkül: az a legnagyobb kegyetlenség volna. Melville nem felelt. Erre nem tudott mit felelni.

— De vajjon nincs-e benne mód, Lesliet e kegyetlen követelésétől való elfállításra birni? — Ösztöne akarok lenni ön iránt, Winterbourne ur. Én azt hiszem: nincs. Archie oly határozottan s több ízben ismételte előttem e követélet, mint első feltételt, hogy meg vagyok győződve, s ettől tágtáni nem fog s e részben fölölleges volna minden kísérlet, őt az ellenkezésre birni.

— De mi czélja vele? Miért kívánja, hogy Jolán boldog nyugalma felzavartassék? Mit árthat nekik, ha leányom mit sem tud angyjáról? Londontól távol, magányban élve, mi veszély fenyegetheti? — Uram, — mondá Melville, — mikor Shortlands urnak elmondtam beszélgetésemet Leslietel, tartózkodtam a fölött minden ítéletmondástól. Most is tartózkodni akarok; de szabad legyen egyet megjegyeznem. Talán nem ismerjük barátom összes indokait; lehetnek mások is, mint csak a mit kimond: az atya s nagy-néje iránti tekintet. Én azonban Jolánnak Lesliet iránti viszonyát, eljegyzetetésüket, megvalloim, másodrendűnek tekintem e kérdésben, s a teendőt nem e szempontból szeretném tekinteni.

MARCIÁNTI GYÖRGY.

— Mit tenne tehát helyemben? — kérdezé Winterbourne mohón.

— Mit tennék én? Tehát megmondom. Oda mennék leányomhoz s megpróbálnám mennyi nőiség van benne. Meg vagyok győződve, hogy eleget találnék. Azt mondanám neki: «Itt az anyád, ime ilyen állapotba süllyedt a mérgező italok használata által. Kigyógyítására minden kísérlet megtéve, egyetlen egyen kívül. Ez az egy rajtad áll, egyedül rajtad. Ki tudja, nem támad-e föl lelki halálából leánya, elvesztve is imádott leánya érintésére? Eredj, kísértsd meg. Ez kötelesség — akarod-e teljesíteni? Ha én a leányt jól ismerem, neki ennél többet nem kell mondani.

A szerencsétlen apa megdöbben s tehetetlenül nyögött e gondolatra.

— Ez eszme, — dadogá, — az ördögtől vagy egy mentő angyaltól származik.

— Sem ördögtől, sem angyaltól, — felelt a másik egyszerűen, — hanem oly embertől, a ki olvastott néhány orvosi könyvet s gondolkodott a lelektan problémái fölött.

Winterbourne kinos küzdelmeken ment át;

szobaleánya, nem szükség a szobába is bemennie.

— S ha azok a Romfordék bántalmazni találják? A durva, önző és kapzsi ember, megijedve, hogy prédáját kiesikarják kezéből, kezét tehetne leányomra.

— Rendőr állhatna őrt a lépcsőn, figyelő helyzetben.

— Ön minderre gondolt, Melville ur. És azután — mit tenne leányom, anyjával?

— Két-három napot vele töltene, míg megismerkednének, összeszoknának. Azután magával vihetné valamely csöndes, félreeső helyre, a tengerparton, Eastbourne-ba, Bournemouthba, vagy akárhova.

Winterbourne ur habozott — rálejjene arra a hidra, melyről aztán vissza nem fordulhat. Megragadta Melville kezeit s melegen — bár remegő hangon — így szólt:

— Azért, hogy habozom s nem tudom elszánni magamat tanácsa követésére, ne gondolja, hogy kevesebbre becsülöm barátságát. Köszönöm, érette is, magamért is. Az isten fizesse meg!

gyöngéden s elég ügyesen eljárni a nehéz feladatban.

Szünet állt be.

— Ha ez a baj, — mondá Melville ünnepélyes komolysággal s meghatottan, — én készséggel vállalkozom, ha ön akarja.

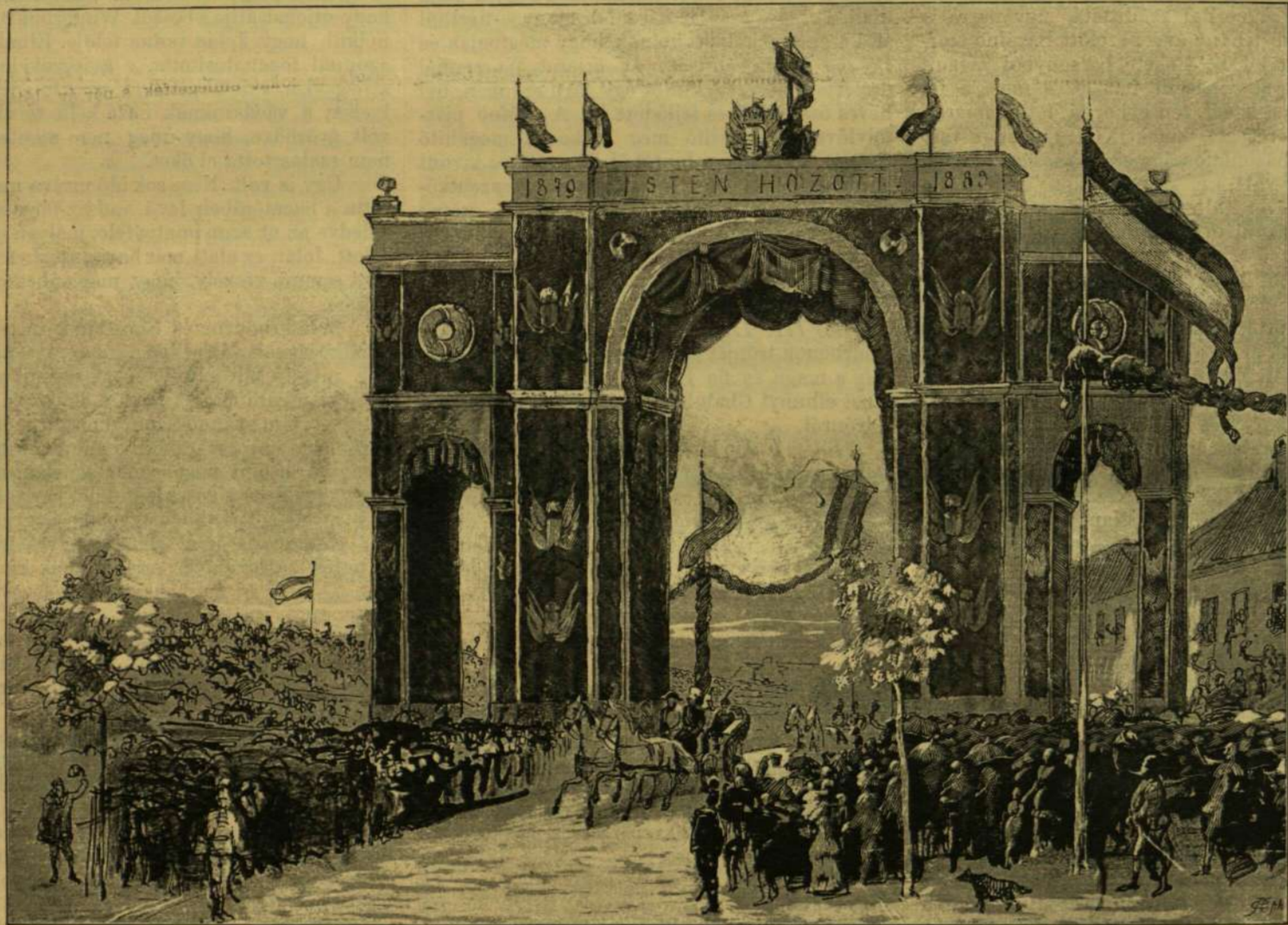
— Ön, uram? — kiálta fel Winterbourne, hálátelt szemekkel. — Szabad-e, aránylag új ismerőst, ily nehéz és fáradságos feladattal terhelnünk.

— Nekem könnyebb volna, mint önöknek. Némi előkészítés után, — bizzák azt reám, — elmondanám a dolgot Jolánnak s várnam feleletét.

Nem kétkedem benne, mikép fog hangzani.

— Végy magadnak még egy kevés gondolkodó időt, — mondá Shortlands, — s ha elhatároztad magad, fogadd el Melville ur ajánlatát. Kedden alkalmas idő lesz rá: mi a kitűzött nyulvadászatra megyünk s egész nap magokra hagyjuk őket.

Ebben maradtak. Melville nem akarta hazáig kísérni őket, sürgős hívásai daczára, sőt megkérte, ne is mondják Jolánnak, hogy találkoztak vele.

A KIRÁLY SZEGEDEN. — DIADALIV A BOLDOGASSZONY-SUGÁRUTON. — KIMNACH LÁSZLÓ RAJZA.

arca halvány volt, szemei megtörték, kezeit kinosan tördelte.

— Lehetetlen, lehetetlen! — nyögé. — Embertelenség volna! Ennek kitenni leányomat! a ki gondtalan, vidám, boldog! Ön kitenne őt ennek?

— Én semminek sem akarnám őt kitenni. Egyszerűen elébe adnám az esetet, s magára bízom az elhatározást. Nem hiszem, hogy szükség volna rábeszélni őt. Meg vagyok győződve, hogy gyorsan elhatározná magát és menne.

— Egyedül?

— Ó nem fog visszaradni.

— De mért menjen egyedül?

— Mert nem akarnék harmadikat állítani közé s szerencsétlen anyja közé. Ez bizonyára természetlő gyanakodó; s ha leányán kívül mást is látna: azt hinné, törbe akarják csálni.

— Nem fogja megtenni.

— Kísérte meg.

— De hogy menjen egyedül, oly fiatal, tapasztalatlan lány, csak Londonba is?

— Szobaleánya elkísérheti; sőt Londonig Shortlands ur is, ki, mint tudom, szintén haza készül. Sőt anyja lakására is elmehet vele a

Azzal megindultak s csakhamar elértek Shortlands urat és közölték vele a dolgot. A derék képviselő előtt nem volt új az eszme, mert Melville neki is mondott volt olyasmit. Ő közép utat foglalt el kettejük közt. Nem félt tőle anyyira, mint Winterbourne, de nem is várt tőle annyit, mint Melville. S ezt egyenesen ki is mondta.

— Meg lehet próbálni, — mondá, — ha Winterbourne rászánja magát. Igazán nincs is más választás, mint vagy ez, — vagy meghagyni Jolánt boldog tudatlanságában s a lynnai urinak megmondani, hogy forduljon másfelé s menjen a pokolba.

— Shortlands, — szóló Winterbourne, — ez komoly dolog, melylyel nem lehet oly félvállról bánni, mint te szoktál. Remélem, nem akarod leányomat a cserben-hagyás szegényének kitenni.

— Csak azt mondom, hogy nincs más választás.

— S ki mondaná meg Jolánnak, feltéve, hogy arra határozom magamat?

— Bizonyára nem te, mert te mindent elrontanál mohóságoddal. Én szívesen vállalkoznám reá, de félek, nem tudnék elég

Mikor elváltak, azt mondja Shortlands:

— Átkozott derék fizkő! Igazi nemesen emberi természet! Azt hiszem, Winterbourne, nem kevésbé vagy lekötelve iránta.

— Lekötelve? — mondá Winterbourne. — E szó nagyon is keveset fejez ki!

(Folyt. köv.)

EGYVELEG.

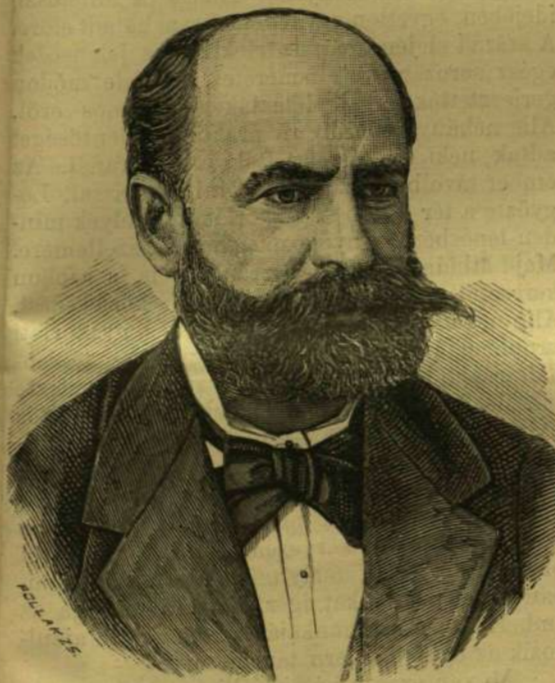
* Mérgező kigyó mart meg egy indust Bombayban. Rokonai halottnak tartották s meg akarták égetni, de egy európai orvos még életjelt talált benne s ígérte, hogy három nap alatt életre kelti. Alig ment el azonban az orvos, miként a «Times of India» állítja, a beteget rögtön a máglyára vitték s bár látták, hogy a tűz érintésére megmozdul, hagyták elégni, azt hívné, hogy az isteneknek sem tetszik, ha a máglyára tett testet onnan ismét levezik.

* Az orosz orvostanhallgatók az orosz kormány Zürichből haza parancsolván, az óta az egyetlen női hallgatóinak száma, mely a múlt évtizedben oly nagy volt, rendkívül megapadt. Jelenleg ez egyetemen 31 nő-tanuló van, köztük 20 orvostanhallgató. A doktori rangot eddig itt 30 nő szerzte meg, 23 az orvosi s 7 a bölcsészeti fakultásnál.

A NEMES VÁROS.

Szeged nemcsak sokkal szebb lett, mint volt, de sokkal okosabb is. A királyi biztos nem elégedett meg azzal, hogy új falakat épített a régiek helyett, ő az emberekben is fölváltotta az öskákát ujjakkal. S ez is sikerült neki, mint minden, a mihez szerencsés kezével hozzányult. A «halpapríkások városá»-nak szellemi niveauja és tisztikara emelkedett a talajjal és a házakkal. Akármelyik maradt volna lent, — magával huzza le az ő elmenetele után a többi, de mert mindnyáját fölemelte arányosan, maradandó lesz az a mű, melyről maga a király írja Tisza Lajosnak, hogy meg fogja örökíteni nevét a város történetében.

Szabados János, városi tanácsos.

Már mikor Szegedre jött Tisza Lajos, azt a tanácsot kapta a bátyjától:

— Ravasz, kemény emberek a civisek. Ösmerem őket Debreczenből. Azért hát vigyázz magadra; egy embernek azonban föltétlenül hihetsz, mert az karakter.

— És az az egy ember?

— Az Pálffy Ferencz, a polgármester.

Pálffyban nem is esalódott a királyi biztos — de más sem. A kurta nyaku, rövidre nyírott hajú öreg ur prototypusa az ő városi polgároknak, a minőknek azokat képzelnél szeretjük a fényes hajdankorból, midőn még kardosan jelentek meg a tanásteremben nagy horderejű határozatokat hozni, hogy azokat aztán nyakasan végrehajtsák.

Maga a szimbécület és tisztesség. Egyszerű, igénytelen, szerény, de mégis bizonyos patri-cziusi kevelységgel. Még a megalázkodásában is némi büszkeség van. A teher, midőn nyakát meghajtja, a keserűség, mely hangjában van, mikor kérő szavakat kell kiejteni.

Olyan halálos unalommal viszi hivatalát mint egy király, de mégis oly méltósággal és anyyi lelkiismeretességgel mint egy kezdő alispán.

Pálffy Ferencz, polgármester.

Vass Pál, főjegyző.

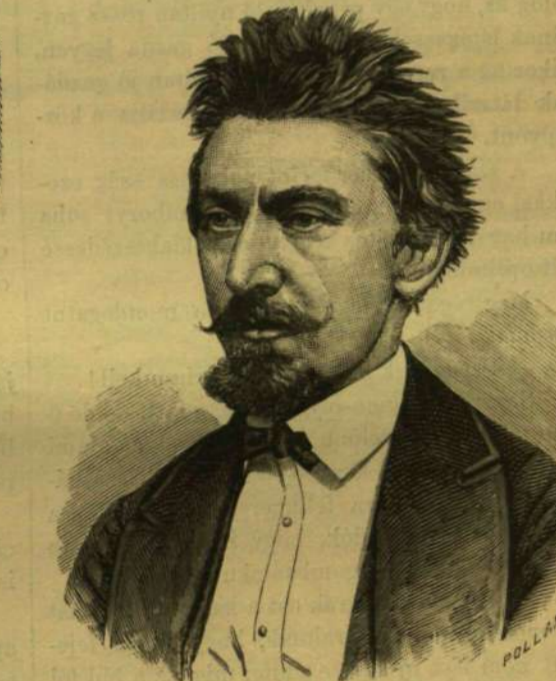
magát észre, hogy «benszüllött indián»-nak tekintik (a törzökös szegedi viseli ezt a nevet). Kiküzdvén a szegedi nevet, őt év előtt városi szenátornak választották, mely hivatalában szerző azokat az érdemeket, melyeket a király a megelégedés elé tett «különös» jelzővel látott jónak kiemelni a többiek felett.

A rekonstrukció művében nagy része van neki, ki mindenkoron első volt a városi szenátorok között s hivatalában oly pontos, szorgalmas, rendszerető és annyira utána vetette magát, hogy szinte azt kellett hinni, soh' se volt benne igazi költői véna.

Nagy csalódás.

Most, mikor megnyitották a színházat, melynek fölépítésében oroszán-része volt az ő lakadatlan buzgalmának, oly erőteljes költői prólógot írt — mintha örökké a lantot pengette volna.

Művelt, szerény ember, a kinek még a mai-nál is nagyobb szerep jutna a városnál, ha ő maga szerényen vissza nem vonulna. De az imént lefolyt királyi ünnepélyknél is ő volt tán az egyedüli, a ki mindig úgy állott hátra, a ki mindig azon mesterkedett, hogy a király valahogy meg ne szólítsa. Míg a nagyobb rész bizony né-

Zombory Antal, városi tanácsos.

melykor szembetűnően is törte magát e kitüntetésért.

Bár elhagyta az irodalmat, az csak látszólag történt, — ott is a mi emberünk, csak nemrég is ő alapította meg a «Dugonics-kör» czime alatt az első közművelődési társaságot Szegeden, a mi többet használhat az irodalomnak tiz kötet versnél. Mert az irodalom szőlőjében kétféleképen lehet működni: műveket teremteni az olvasók számára, vagy pedig olvasókat teremteni a művek számára.

A gyönyörű színház megépítésével nemes feladata bizonyára még nem ért véget. Sőt a nehezebb része csak majd most következik. Színházteret és publikumot kell összehoznia. Mert bizony ma még csak a «ház» van meg, — a színház igen gyengék, kétségtelen, hogy a közönség sem ver gyökeret a piros bársony ülőhelyeken.

De az ő ambíciója és buzgalma két kézzel vezeti maga után a sikert. Szabados János Disraelivel tart, ki azt mondá: «Ha mi egyszer kihuzzuk a kardot, vissza nem tesszük addig, míg valami kívánni valónk marad».

Zombory Antal a legmunkásabb szenátor, a ki a legnépszerűlenebb tárczát viseli, ő lévő

nemcsak a bilanczot, hanem polgártársai becsülését és tisztelétét is. Mert csak két ember, — de tiz ember számára való szeretetreméltóság van benne.

Ez a jó szelid arcz a mi Jánosunk.

Igenis «a mi Jánosunk», mert a miénk volt s most is vissza-visszakacsint hozzánk.

Szabados János egyike volt a Dalmady-féle költői generáció tehetségesebb tagjainak, midőn lekerült Szegedre Kempelen után a «Szegedi Híradó» szerkeszténi.

Ott aztán lassankint lemállott róla a «vidéki szag» (mert Szegeden egész Európa csak vidék — kivált most) s egyszer csak azon vette

HALÁLOZÁSOK.

VADÁSZ MÁNÓ, csongrádmezei tanfelügyelő elhunyt 68 éves korában...

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

VADÁSZ MÁNÓ, csongrádmezei tanfelügyelő elhunyt 68 éves korában...

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

VADÁSZ MÁNÓ, csongrádmezei tanfelügyelő elhunyt 68 éves korában...

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

VADÁSZ MÁNÓ, csongrádmezei tanfelügyelő elhunyt 68 éves korában...

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

VADÁSZ MÁNÓ, csongrádmezei tanfelügyelő elhunyt 68 éves korában...

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

VADÁSZ MÁNÓ, csongrádmezei tanfelügyelő elhunyt 68 éves korában...

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

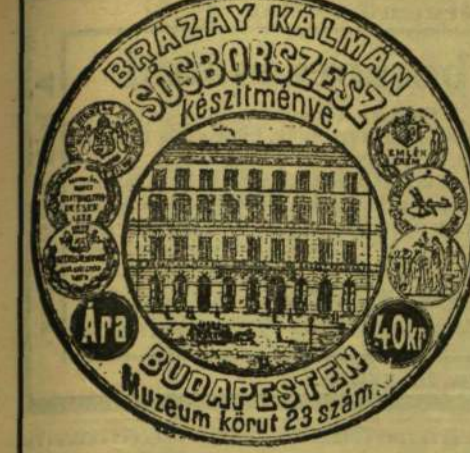
Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Gold Samu hazánkfa legközelebbi megjelent feladvány könyvéből. Ára 3 ft 50 kr.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vakon. Tehetség látszik benne. De a kis történet, így a mint van, mesterkélten...

Figyelemztetés. Az általános ismert, jó hírnévű örvendő a többoldalú kitüntetett sósborszesz készítője...

BRÁZAY KALMÁN, Budapest, IV. Múzeum-körút 22. sz.

KWIZDA KÖSZVÉNY-FOLYADÉKJA

évek óta kipróbált, jeles szerköszvény, csúsz és idegbántalmak ellen. Jelesnek bizonyul fizcmadások, az izmok és idegek feszültsége...

Fő letét: KWIZDA FERENCZ JANOS

kerületi gyógyszer. és es. k. udv. szállítónál Korneuburgban. Egy üveggel 1 ft o. 6.

SÜRGÖNY.

Az Ischia borzasztó szerencsétlensége miatt. Föltűnő oleosságok, majdnem ingyen!

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'text fin. francia battiszt zsebkendő', 'legfin. angol cephir zsebkendő', etc.

Távirat!

A vagyontukott „Nagy Anglo britt esztűgyár” főmegmondásága az összes arukat még a beemórt...

J. H. RABINOWICZ, WIEN

az angol-britt esztűnemű-gyár közp. raktára II., Schiffamtsgasse Nr. 20.

MAGYAR POLGÁRI TÖRVÉNYKEZÉSI RENDTARTÁS.

(1868: LIV., 1881: LIX., 1881: LX. TÖRVÉNYCIKK.) Kaposlatosan a váltó, kereskedelmi- és kisebb polgár peres ügyekben való eljárásról...

MÁSODIK ÁTALAKÍTOTT KIADÁS.

ELSŐ KÖTET. Ára füve 2 ft. MÁSODIK KÖTET. Ára füve 3 ft 60 kr.

FONTOSS

!!TÁVOL-, RÖVID- ÉS GYÖNGE-LATASUAKRA!! A legjobb szemiveget nyújtja jóállás mellett SOLOMONSON N. H. látszerész, vaczi utca 19.

FOLYÉKONY GLYCERIN-CREME

Legfinomabb glycerin- szappan glycerin- és illatos növényből, kitűnően tisztít és elűnti a bőrt...

Gyökönke szappan (Speik Seife) ára 35 kr.

Párisi hölgypor (legfinomabb poudre de rize) a bőrne a leggyengédebb fehér szint adja...

KÉZMOSÓ-POR

manulasszappan és sparmecskó készítése, a legártatlanabb arz- és késször-tiszító szer. — Egy doboz ára 50 kr.

KIEJHAUSER H.

FŐRAKTÁRA: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, BUDAPESTEN, VI. ker., király-utca 12. sz. A.

Nyujtsuk a szerencsének jobbnakat!

500,000 márka főnyereményt ígér kedvező esetben a legújabb hamburgi nagy pénzorszájék...

Kaufmann és Simon

Hamburgban. U. t. Ezzel közzétettük nyilvánítjuk az eddig ajánlatokhoz bealómlert, a kérők a hivatalos tervezet áttökése által a nagyzeres nyeresi esélyekről meggyőződnek...

Legujabb szabad. billard-golyók.

Alulírott bátorodik tisztelettel tudatni, hogy sok évi fáradozás után ikerült neki 1168 billard-golyókat készíteni, melyek gyors és tartósság tekintetében minden eddigit messze fölmúlnak.

KNILL KÁROLY, cs. k. kiz. szabadalm. billard- és billard-golyó-gyára, Bécs, IX. Rossau, Rothe Lúweng. 5. u. 7.

Vászon- és fehérnemű-raktár

Szükségletei beszerzésénél

vásznak, asztalterítékek, fehérneműk hölgyek, urak, leányok és fiúk számára, zsebkendők, ágyneműk, harisnyák, himzett és hurkoltszőleik, monogramok, barchet, fehérneműk szolgáselemzett részére, tőröruháik, ágylakarók és mindenféle más, szakmánkba vágó árucikkekben ajánljuk árjegyzeink megfizetését, melyben a raktárunkon lévő összes tárgyak legelősebb árának kimutatása mellett menyasszonyi kelengyék is különböző összeállításban felsorolva.

HARIS, ZEILINGER ES TÁRSA. 1178. Váci utca 9. szám.

KOPASZSÁG, a haj öszülése és korpaképződés ellen

TANNIN-OLAJ Dr. Morastól.

Tisztelt gyógyszerész ur! Szíveskedjek számomra Dr. Moras Tannin-olaját meg egy nagy palackkal küldeni. E szer hatásos oly kitűnő, hogy a hajam hullása teljesen megszűnt, s a sűrű után-növés immár látható is.

Bécs, 1880. január 5-én. Wagner Vilmos. Főrst J. gyógyszerész urnak Prágában. Szerencsésnek értem megamást Onnel közölni, hogy dr. Moras Tannin-olaj hajamnak két év óta tartó hullását teljesen megszüntette. Remélem, én is megsegítségével előbbi szép hajamat ismét visszanyerem.

Köszvényvásznon

mindenféle köszvény, csúz, rheuma, szagatás, mell-, gerinczajdalmak, keresztcsont-fájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen.

Egy csomag ára 1 fnt 5 kr., kettőserejű 2 forint 10 kr.

Dr. Hufeland híres orvos gyógytani műveiben így szól: Két baj létezik, melyek ellen a gyógytan használatát eddig gyógyszerével bíró szer után, e bajok a fejezés és köszvény. Ezeknek óvszere a köszvény-vásznon által felvele van.

Dr. BURON PÁRISI ÁLTALÁNOS SEB-TAPASZA

mindenféle sebek, gyenedések és dagasztások ellen. — Egy köcsög ára a használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr., Postán küldve 40 kr., több Valódián Pesten egyedül csak TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerész-tárában, királyutca 7. sz. — Debreczenben: Rothschnek ur gyógyszerész-tárában. — Szombathelyen: Fülöp Ferenc ur gyógyszerész-tárában. — Moháson: Jesevic Károly. — Kolozsvárt: Wolf és Hinz gyógyszer-szekmé. — Eger: Köllner gyógyszerész. — Szegeden: Weigler György és Kovács gyógyszer. — Temesváron: Johner és Tarcsay gyógyszerész. — Nagyváradon: Molnár gyógyszer. — Nyitra: Tomhor Kornél. — Pecséti: Pachor. — Nagy-Szabán: Schneider. — Székeshelyen: Dieblich Gy. — Gyöngyösön: Womay gyógyszer. — Szevetváron: Ehrenfeld W. — Miskolcra: Ujházy gyógyszer. — Pozsony: Schopper gyógyszer. — Kassa: Aschwig gyógyszer. — Brassó: Kugler. — Arad: Dónes és Társa. — Újvárad: Károlyi gyógyszer. — Bécs: 12 gysz. — Bégrad: Diller gyógyszer. — Ujvidék: Grossinger gyógyszerész. — Zágráb: Müllner gyógyszer.

VASÁRNAPI UJSÁG

43-ik szám 1883. BUDAPEST, OKTÓBER 28. XXX. évfolyam.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 fnt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: 1 félévre --- 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: 1 egész évre 8 fnt 1 félévre --- 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: 1 egész évre 6 fnt 1 félévre --- 3 * Kifizetési előfizetésekre a postai megfizetésről viteldi is csatlakoz.

HELVEY LAURA.

HATVANAS évek végén egy magas, szőke, halvány fiatal lány vonta magára azok figyelmét, a kik a színész-iskola évi vizsgálatain vagy szavaló-próbáin megjelentek. Akkor egyszerre több reményteljes növendéke volt az iskolának, a kiktől tanáraik sokat vártak, barátaik s hozzátartozóik nagy reményeket kötöttek kivárandó sikereikhez s a kik magok arany álmakba ringatták magokat fényes jövőjük iránt.

nem volt az, a mit «kedves» gyermeknek neveznek, t. i. eleven, közlekeny, ragaszkodó s nyájas. Inkább visszavonuló, emberektől félő s vadóc leánya volt. Hanem nagyon szeretett tanulni s korán megkedvelte az olvasást. A közkezen forgó vagy divatos verseket sorban megtanulta könyv nélkül s szenvedélyes szavaló volt, ámbar inkább csak a maga gyönyörűségére, mint mások előtt, mert félt a nyilvános föllépés azon miniatür mértékétől is, melyen a «kedves» gyermeket imádó szülőik mindjárt-mindjárt átviszik, megszavaltatva a látogatók és vendégek előtt.

Bár csontos, mindamellett vézna, inkább gyöngö, majdnem beteges gyermek lévén, serdülő korában sem ígérkezett virágzósnak; hirtelen magasra nyult s mindig sápadt, szintelen volt. Légváltoztatás kedvéért túl a Dunán egy

Kozmata fényképe után.

HELVEY LAURA.

VÁSZNON ES FEHÉRNEMŰ RAKTÁR „A MENYASSZONYHOZ”

MÖSSMER JÓZSEF

Budapest, koronaherezeg-(uri)-utca s zsbárus-utca sarkán, báró Orczy-féle ház 12. szám alatt, 7880. A fopostának átellenében. Ajánlja legnagyobb választékban újonnan berendezett raktárát mindennemű és minőségű rumburgi, hollandi, írlandi, orosz, szilézi és 155, 175, 200 cent, széles ágylapedővásznoit. Asztalterítékeit 24, 18, 12 és 6 személyre, damaszt, jacquard és csinvában. Ágyrad, kávékendők, cserpe és java-takarók, törülközők, asztalkendők és terítők, len és battiszt zsebkendők, flaneltakarók, zsinor-, piqué és színes ruha barchet, wadmoll, chiffon, madapolam, shirting és oxford, himzett len és battiszt-kosírok és betétek, ágyszegélyek (Gimpen), függönyök, asszonyi, ur- és gyermek kész fehérneműt len, chiffon, barchet és flanelben. Ingek, nadrágok, mellények, fehér és színes alsó szoknyák, Lepedők, dux és ovc-pomellények és nadrágok. készleteit, harisnyák, gallérok és kezleők, dux és ovc-pomellények és nadrágok. — Müncheni előnyomatott tárgyak keresztlinzére, s még mindenféle más cikkelt.

KÜLÖNLEGESSÉG: magyar honi gyártmányú nehéz damaszt, asztalnémetek és kőrisokosban. Menyasszonyi kelengyék, 300 fruttal feljebb 4000 fruttig.

Megrendelések legpontosabban és legjobban postai utányét mellett eszközöltetnek. Árjegyzékek és minták kiv. ingyen. A lennemék valóiságáért keznekedik a czég.

Magyarhon első, legnagyobb és legjobb hírnevű óráüzlete.

BRAUSWETTER JÁNOS SZEGEDEN

cs. kir. és m. kir. szab. chronometer és műórás, föltalálója az első egyedüli kulcs nélküli fől-huzható remontoir inga-óráknak stb. stb. Kékesmet 1872. Bécs 1873. Ujvidék 1875. Szeged 1876. Fars 1878. Szekesfehervár 1879.

Arany- s ezüst zseborák, nagy kulcs nélküli ingaórák (saját szabad. találmányom szerint), továbbá minden egyéb nemű órák és ezüst órákancok előnye részletezett föltételek és 10 évi jótállás mellett.

Levélbeli megkeresésekre pontosan válaszoltatik. Képes árjegyzék kívánatra bérmentve. Javítások pont. eszközöltetnek.

Magyarhonelső, legnagyobb és legjobb hírnevű óráüzlete.

Pontos fölvilágosítást

Texas és Kalifornia minden viszonyáról, ugyszintén leírásokat magyar és német nyelven, térképeket, stb. ingyen és bérmentve ad W. G. Kingsbury 41. Fl. asbury Pavement, London E. C. 130

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent, s minden könyvkereskedő-ben kapható — az osztrák tartományok számára Szellinski György cs. kir. egyet. könyvtársnál Bécsben I. Stefansplatz 6.

az 1884-ik szűkő évre szóló általánosan kedvelt dúss tartalmu

NAPTÁRAK

ugymint:

- ISTVÁN BÁCSI NAPTÁRA. XXIX-ik évfolyam. Képekkel. Füzve 50 kr.
PROTESTÁNS UJ KÉPES NAPTÁR. XXX. évfolyam. Szerkeszti Dúsz Sándor. Füzve 50 kr.
FALUSI GAZDA NAPTÁRA. XX. évfolyam. Szerkeszti Sporzon Pál. Füzve 80 kr.
LIDÉRCZ - NAPTÁR. XXIII. évfolyam, képekkel; tartalmaz bűnesetek-, csodálatos tünemények-, tündéregéket-, vadász és utikalandokat stb. Füzve 60 kr.
HONVÉD-NAPTÁR (együttal katonai naptár), szerkeszti Áldor Imre. XVII-dik évfolyam. Füzve 60 kr.
NÉPZÁSZLÓ NAPTÁRA. Szerkeszti Áldor Imre. XVI. évfolyam. Képekkel. Füzve 40 kr.
KOSSUTH-NAPTÁR. Szerkeszti Honfi Tihámér. XIV. évfolyam. Képekkel. Füzve 40 kr.
NEMZETI NAGY KÉPES NAPTÁR. Teljes tiszti czimtárral. XVI. évfolyam. Füzve 1 fnt.
NÓK NAPTÁRA. XVI. évfolyam. Kép. Füzve 60 kr.

- SZÉKELY - EGYLETI KÉPES NAPTÁR. Szerkesztő-bizottság: Boehkor Kár., Buzogány Áron, Deák Farkas, Imecs Jákó, Szász Károly, Szilágyi Sándor, Turoczy Adolf, III. évfolyam. Füzve 40 kr.
BORÁSZATI NAPTÁR. Szerkeszti Nyári Ferenc. XI. évfolyam. Füzve 80 kr.
NEVESSÜNK! Uj humorisztikus naptár. XV. évfolyam. Képekkel. Füzve 40 kr.
HATÁRIDŐ - NAPTÁR, mindennemű hivatalnokok, ügyvédek, jegyzők, orvosok, gazdatisztekek, utazók és üzérek számára, hasznos jegyzetekkel és 366 üres lappal ellátva, írópapíron és kemény kötésben 1 fnt 20 kr.
A MAGYAR NÉP NAPTÁRA. Szerkeszti ifj. Tatár Péter. Képekkel XXIX. évfolyam. Füzve 25 kr.
UJ FALI NAPTÁR, egész iv. 20 kr.
Neuer illustrirter VOLKS-KALENDER für Ungarn und Siebenbürgen. XIX. Jahrgang. Geheftet 50 kr.
WANDKALENDER. ein ganzer Bogen. 20 kr.

Mondások az életkönyvből. Kijegyezette Greguss Agost. Toldalék. Mondások a mesékből. Ára vászonba kötve 1 forint. Adalék a lélek életrendjéhez. írta b. Feuchtersleben Ernő. A harminczkettedik kiadás után Némethöl fordította Dr. Klekner Alajos. Ára vászonba kötve 1 forint.